

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An in sola confectione Eucharistiæ sub vna, vel duplici specie vera ratio
sacrificij sita sit? 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Quod si dicas mutari, quatenus sub speciebus panis, & vini per consecrationem constituitur? Obstat, quia sub speciebus panis & vini constituitur Christus absque sui mutatione substantiali, eo solum quod substantia panis & vini in ipsum conuertantur, quare mutatio non tam est Christi, quam panis, & vini. Si vero dicas mutari Christum non per ipsius destructionem, sed per nouam illius reproductionem, ad rationemque sacrificij sufficiens esse oblatum quolibet modo mutari, siue destitione, siue noua productione, quia qualiter ex iis mutationibus suprema potestas recognosci potest? Obstat: quia incertum est & satis sub opinione positum Christum in hoc sacramento substantialiter reproduci. At omnino est certum in hoc sacramento in sacrificium offerri. Ergo ratio sacrificij ab illa opinione pendere non potest.

4. Pro huius difficultatis solutione primo statuendum est, consecrationem Eucharistiae Missam à sanctis Patribus, & conciliis nuncupari. Nam esto Missa quæ vox Latina est, proprie & in rigore significauerit tum dimissionem catechumenorum quam sacerdos, vel diaconus finitis orationibus, & sacra lectione ante oblationem faciebat, tum dimissionem populi Christiani quæ peracto sacrificio fit, teste Belarmino 2. lib. 1. de Missa cap. 1. At communi & frequenti usu pro toto sacro usurpatur, sicuti fecit Ambros. lib. 3. epist. 33. & Augustin. serm. 92. de tempore. & specialiter Tridentin. sess. 22. cap. 2. in iis.

5. Secundo in consecratione Eucharistiae verum, & proprium sacrificium offerri docuit Trident. sess. 22. cap. 1. & 2. & canon. 1. Aliàs Ecclesia Catholica nullum sacrificium habere, siquidem nec oues, nec boues in sacrificium offerunt, neque sub hac ratione incensum adolet, sed ut Deum adoret, & excellentiam illius recognoscat.

6. Tertio, in prædicto sacrificio res oblata est Christus sub speciebus panis, & vini. Sic enim Patri æterno offertur. Tum ab ipso Christo ut principali offerente, tum à sacerdotibus, qui sunt eius ministri, ut latè declarat Tridentin. loco allegato. Qua ratione hoc sacrificium est insitæ dignitatis. Neque panis, & vinum ad rem oblatam huius sacrificij intrinsecè pertinent, aliàs ea parte non esset sacrificium summe dignitatis, neque idem cum sacrificio, quod Christus Dominus in ara crucis obtulit, cum ibi non fuerit panis, & vinum, neque aliquid loco illorum, quod simul cum Christo Patri æterno oblatum esset. Restat ergo, ut solus Christus sit, qui Patri æterno in hoc sacrificio offertur.

7. Ex his rationi dubitandi respondeo Christum Dominum in hoc sacrificio offerri, non prout est in se, sed prout sub speciebus panis, & vini ex vi consecrationis constituitur, quia sub hac ratione ipse substantialiter mutatur, quatenus in ipsum substantia panis, & vini conuertitur, quæ mutatio sufficiens est ad veram rationem sacrificij. Sic ex communi sententia tradit Suar. disput. 75. sect. 1. Egid. de Coninch. quest. 83. artic. 1. dub. 4. Neque mihi probatur sententia Vasq. disput. 220. cap. 3. numer. 26. & disput. 222. cap. 7. & 8. afferentis ad rationem huius sacrificij nullam requiri in re oblata mutationem, sed ex eo quod repræsentet mutationem alibi in se factam sufficienter rationem sacrificij sortiri. Distinguit namque Vasq. duplex sacrificium, aliud absolute, aliud commemoratiuum, ad sacrificium absolute mutationem rei oblatae expostulat, secus ad sacrificium commemoratiuum. Hoc enim quia commemorat sacrificium quod verè mutatum est, tamen ipsi non mutetur, veram sacrificij rationem habet. Quod si obicias inde sequi sacrificia antiqua Christi mortem commemorantia veram sacrificij rationem habitura, tamen nullam in re oblata mutationem haberent? respondet ipse Vasq. nullatenus id verum esse, quia ad sacrificium commemoratiuum, quod sine sui mutatione offertur, requiritur (inquit) quod res oblata in eo sacrificio commemoret mutationem non alterius, sed sui ipsius in alio sacrificio factam: cum autem omnia sacrificia antiqua non sui, sed Christi mutationem præfigurabant, ideo ob solam commemorationem rationem sacrificij habere non poterunt. Secus Christus in sacrificio Missæ oblatus, qui absque sui mutatione mutationem in Christo factam commemorat. Non inquam mihi probatur hæc doctrina. Nam esto sacrificium Eucharistiae commemoratiuum sit sacrificij in cruce oblato, non ob eam solam rationem sacrificium est, sed quia ibi Christus sub speciebus panis, & vini Patri æterno offertur, & inuenit immolatur, Præterea est doctrina nouiter inuenta ad effugendam difficultatem. Neque est vllus alius Doctor, qui eam admittat. Omnes enim ad sacrificium proprie sumptum mutationem rei oblatae requirunt. Præterea quo Fundamento affirmatur ad sacrificium sufficere, quod res oblata commemoret mutationem sui in alio sacrificio factam, eodem affirmari poterit sufficere, quod alterius sacrificij mutationem commemoret. Hæc enim commemoratio Deus author vitæ, & mortis significari poterit. His positis.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars IV.

Quæstioni respondeo consecrationem Eucharistiae verum sacrificium esse, quia media Eucharistiae consecratione offertur Deo Patri eius Filius sub speciebus panis, & vini à legitimo ministro in supremæ potestatis, & dominij recognitionem. Ergo est verum sacrificium, adest enim legitimus minister qui est sacerdos, res oblata sensibilis, qui est Christus sub speciebus panis & vini, cum sufficiente sui mutatione, ut supremum dominium, & potestas recognosci possit. Etenim sacerdos consciens Eucharistiam ita patri æterno eius Filium offert sub speciebus panis & vini, ut ea oblatione necessario substantiam panis, & vini destruat, & in corpus, & sanguinem Christi oblati, & mysticè mactati conuertat. Ergo offert Christum sub speciebus panis cum sufficiente mutatione ad sacrificium. Nam esto Christus in se non mutetur, sufficit quod quatenus sub speciebus panis constituitur, mutationem, & mysticam mactationem recipiat. Sub qua mutatione, & mystica mactatione æterno Patri offertur. Ergo offertur cum sufficiente mutatione ad sacrificium, siquidem ea mutatione satis significatur Deum vitæ, & mortis authorem esse.

PUNCTUM II.

An in sola consecratione Eucharistiae sub vna vel duplici specie vera ratio sacrificij sita sit.

1. Proponitur quæstio.
2. In sola consecratione essentia sacrificij consistit, reliquæ partes ad ornatum, vel integritatem pertinent.
3. Consumptio ad perfectionem extrinsecam sacrificij pertinet.
4. In consecratione vniuersi tantum speciei veram rationem sacrificij esse qualiter probetur.
5. Hinc plures inferunt posse Pontificem rationabili causa intercedente dispensare, ut consecratio in vna tantum specie fiat.
6. Verum est ad essentiam sacrificij Eucharistici vniuersi speciei consecrationem requiri.
7. Fit satis fundamentis oppositis.
8. Iure diuino statuta est vniuersi speciei consecratio.
9. Pontifex dispensare non potest, ut sub vna tantum specie fiat consecratio.
10. Satisfit fundam. n. 5. adductis.
11. Aliud est sacrificium imperfectum facere, aliud imperfectum relinquere. Illud non licet unquam, hoc aliquando.

1. **E**x superiori puncto constat Eucharistiae consecrationem verum esse sacrificium. Superest inquirendum, an in sola illa, an etiam in aliis consecrationem comitantibus, vel subsequentiibus ratio sacrificij sita sit.

2. Et omnis variis sententiis affirmandum est cum communi in sola consecratione essentiam sacrificij sitam esse, reliquæque actiones antecedentes, & subsequentes vel ad ornatum, vel ad integritatem sacrificij pertinere. Sic Azor. lib. 10. instit. moral. c. 19. q. 2. Lessius lib. 2. c. 18. dub. 2. num. 16. Suar. de sacrificio missæ. disp. 75. sect. 5. conclus. 1. & 2. Egid. de Coninch. quest. 83. artic. 1. dub. 5. num. 84. & seqq. Vasq. disput. 222. per totum. & tradidit Irenæus lib. 3. cap. 23. nu. 7. Cyprian. serm. de eana Domini. Chryloto. hom. de prodit. iuda. Gregor. Nyssenus lib. 4. dialogor. cap. 18. & alij relati à Vasq. dicta disp. 222. cap. 5. Prior pars conclusionis scilicet in consecratione essentiam sacrificij sitam esse superiori puncto probata est. Quod vero in sola illa consistat inde probatur, quia ea sufficienter Christi mors repræsentatur, & Patri æterno eius Filius offertur actu ipso consecrationis, & ex intentione ministri, ergo nulla alia te indiget, ut veram sacrificij rationem habeat. Quod amplius confirmari potest ex probatione secundæ partis conclusionis, scilicet reliquas actiones consecrationem antecedentes, & subsequentes nullatenus ad essentiam sacrificij pertinere. Et in primis oblatio verbalis antecedens, & subsequens consecrationem nullatenus sacrificium integrat, sed solum ornat. Tum quia Christus Dominus ea vitæ non fuit nocte cænx, cum hoc sacramentum instituit, & sacrificium confecit. Tum quia ea oblatione Christus, qui est in hoc sacrificio res oblata non muratur, sed potest sæpius supra eandem materiam repeti. Deinde fractio hostiæ, & commixtio illius cum sanguine nequaquam sacrificium Eucharisticum integrat, siquidem ea cæremonia non legitimum Christum vsum fuisse, neque ab eo esse institutum. Aliàs si nulla esset fractio, nec vllam partem hostiæ sacerdos in calicem mitteret, sacrificium perfectum non faceret contra D. Thom. ab omnibus ferè receptum quest. 83. art. 6. ad 6. Communio vero quæ laicis inter sacrificandum conceditur, neque sacrificium integrum est, aliàs omnes laici essent sacerdotes, neque est pars sacrificij, aliàs extra sacrificium Missæ concedi non possit, ne sacrificium imperfectum esset. Solum de sumptione Eucharistiae facta à sacerdote tempore sacrificij restat probandum, non esse sacrificio essentialem.

H 2 Primò

Primo quia Christus Dominus in vltima Coena consociendo hoc sacramentum sacrificauit, sicuti definit concil. Trident. sess. 22. cap. 1. At si communicatio ad essentiam sacrificij pertineret, certum de fide esset Christum seipsum communicasse, cum tamen sub opinione positum sit. Ergo communicatio non est pars essentialis sacrificij. Deinde Christus Dominus, teste Trident. sess. 22. cap. 1. praecepit omnibus sacerdotibus, vt sacrificium offerrent, cum dixit: Hoc facite in meam commemorationem. Sed non legitur praecepisse, vt communionem acciperent. Ergo communicatio ad essentiam sacrificij non pertinet. Neque enim credi potest Christum Dominum omnium hanc actionem in illo praecepto, si ad illius executionem necessaria foret. Item sacerdos sacrificium offerrens, personam Christi gerit. Christus enim in omni sacrificio est praecipuus offerrens, vt dixit Trident. sess. 22. c. 2. At quatenus sumit Eucharistiam, nullatenus personam Christi sustinet, alias etiam laici sustinerent, neque offert Deo, sed potius ad Deo accipit, & illius est conuiuia. Ergo sumptio Eucharistiae ad sacrificium non pertinet. Quod si dicas pertinere ad sacrificium, quatenus est sumptio ab ipso sacerdote ministrata? Obstat, quia ministrare Eucharistiam non est sacrificare, sed sacrificatum, & Deo oblatum sibi, & aliis communicare: alias quoties sacerdos extra missam seipsum communicaret, sacrificare diceretur, quod est absurdum. Praeterea in consumptione non potest praeteriti mutatio quae sufficiens sit, vt ratione illius Christus oblatum significet Deum vitae, & mortis aurorem esse, quia ibi non mutatur ipse Christus nisi tantum localiter, sed species mutantur, & corrumpuntur. Quinimo cum haec mutatio potius contingat, cum species in stomacho sacerdotis desinunt esse potius eo tempore, quam in altari sacerdos sacrificare diceretur, quod admitti non debet.

3. Verum esto sumptio sacramenti ad essentiam sacrificij non pertineat; pertinet tamen ad illius perfectionem non quidem intrinsecam, sed extrinsecam, hoc est ad consecutionem finis illius. Etenim hoc sacrificium institutum fuerit, vt sit sacramentum, & animarum conuiuium, ab illius institutione deficit sacerdos, qui hoc conuiuium preparatum sumere omittit. Et forte ob hanc causam dicitur in cap. vltimo de consecr. dist. 2. quale erit sacrificium, cuius neque ipse sacrificans patericeps esse dignoscitur. Ideoque Ecclesia diuino Spiritu instructa, ita seuerè praecepit sumptionem sacrificij, vt etiam sacerdote deficiente alius sacerdos subrogaretur, qui oblatum consumere posset.

4. Posito autem in sola consecratione essentiam sacrificij sitam esse, examinandum est, an in consecratione vnius tantum speciei ratio sacrificij consistat, vel necessario vtriusque speciei consecrationem requirit? Non desunt qui affirmant in consecratione vnius tantum speciei veram sacrificij rationem esse, sicuti est vera sacramenti ratio: quia consecratione cuiuslibet speciei offertur Christus aeterno Patri in supremi dominij recognitionem, in quo vera ratio sacrificij consistit. Quod si dicas ex ea ratione optime probari: potuisse à Christo sub qualibet specie sacrificium institui, sicut & sacramentum instituit, non tamen de facto instituisse: eo quod sub vnius tantum speciei consecratione mors eius non satis exprimitur, quod ad rationem sacrificij Eucharistiae necessario requiritur. Est enim hoc sacrificium representatiuum sacrificij, quod Christus Dominus de se obtulit in ara crucis, quam representationem consecratio vnius tantum speciei non videtur habere: Obstat quia consecratio vnius speciei v. g. corporis Christi sub specie panis, significat solum corpus sub specie panis existere, sanguine, & anima non significatis. Ergo ex modo significationis denotat corpus fuisse ab anima, & sanguine separatum, si quidem solum ipsum ex vi significationis sub specie panis constituit. Ergo ex modo significandi consecratio cuiuslibet speciei denotat separationem, quam Christus in cruce fecit sui corporis ab anima, & sanguine. Ergo significat eius sacrificium ouentum. Neque inde fit plura sacrificia ibi adesse, sed vnum integrum, & completum ex duplici partiali, eo quod res oblata per vtrumque partiale sacrificium eadem est, scilicet Christus, & ad vnum, idemque sacrificium eruentum significandum offertur.

5. Ex hac sententia inferunt Adrian. 4. q. 6. de Eucharistia, qua incipit. Vito de impedimento. §. pro responsione Gab. in can. missa elect. 53. lit. E. Claud. Sainctes, repetit. de Euchar. cap. 3. §. ex aduersariis. Tabiena, verbo Eucharistia, v. m. 20. Pisansa eodem 2. num. 12. Angel. 1. num. 20. Vvillem. Alan. lib. 2. de Euchar. cap. 20. Henric. lib. 8. cap. 13. Thom. Sanchez. lib. 3. de matr. disp. 6. num. 6. in medio. posse Pontificem ex causa rationabili dispensare, vt sub vna tantum specie consecratio fiat. Nam si ex aliqua causa haec potestas Pontifici negaretur, ea esset, quia Pontifici datum non est consecrationem Eucharistiae permittere, quia ea consecratione sacrificium commemoratiuum passionis Christi Domini offeratur. At consecratione sub vna tantum specie passio Christi commemoratur, vt probatum est. Non igitur est vlla ratio, ob quam

Pontifici denegetur haec potestas. Secundo Pontifici concessa est potestas, teste Trident. sess. 21. cap. 2. vt in sacramento dispensatione salua illorum substantia ea statueret, vel mutaret, qua suscipientium vilitati, seu ipsorum sacramentorum venerationi pro rerum, temporum, & locorum varietate magis expedire iudicaret. At permittere consecrationem sub vna tantum specie, omnia alterius speciei consecratione, non mutat sacramenti substantiam, sicuti non mutatur ob receptionem sacramenti sub vna tantum specie. Ergo est Pontifici concessa potestas permittendi consecrationem sub vna tantum specie. Tertio aequa obligatio esse videtur sacerdoti consecrandi sub vtraque specie, ac consumendi consecratum. At Pontifex dispensat, ne vtramque speciem consecratis vtramque recipiat, vt patet in sacerdotibus deinde constitutis, qui cum Episcopo ordinante celebrant, qui sub vtraque specie non communicant, ergo poterit dispensare ne aliqui sub vtraque specie consecrationem praesentent. Quarto Christus Dominus sub vna tantum specie de facto consecrauit, cum discipulis euenibus in castello Emaus apparuit, & in fractione panis se illis ostendit, vt ex communi sententia probant ibi Toler. & Maldonat. At si nunquam futurum erat licitum sacerdotibus sub vna tantum specie consecrare, Christus Dominus qui se Apostolis magistrum, & doctorem exhibebat, nullatenus id faceret. Quinto testatur Raphael Volaterran. lib. 7. geographia, cap. 4. Innocent. VIII. de facto cum Nouergis dispensasse, vt sub specie tantum panis consecratio fieret. Quod factam approbat Onuphrius Panuin. in chronica sub an. 1490. Henric. Claud. Sainctes, & alij ex Doctoribus supra relatis. Sexto plures, & graues Doctores firmant consecrationem sub vtraque specie solum esse Ecclesiae constitutione haberi: Sic docuit Adrian. illa qu. 6. de Euchar. Maior. in 4. disp. 9. q. 3. §. tertio arguitur & Nauar. cap. 25. num. 91. Quod si verum est, manifestè conuincitur posse Pontificem dispensare. Sed gratis admisso ex iure diuino praecipuum esse consecrationem sub vtraque specie, non inde inferunt non posse Pontificem dispensare, siquidem in voto, iuramento, matrimonio rato, residentia parochorum saepe Pontifex dispensat, quorum obligationes ex iure diuino ortum habent.

6. Nihilominus tenendum est vtriusque speciei consecrationem ad essentiam sacrificij Eucharistiae necessario requiri. Sic plurius firmant Suar. disp. 75. sect. 6. Valq. disp. 223. cap. 3. & 4. Aegid. de Coninch. qu. 83. art. 1. h. v. num. 102. Ratio est, quia sacrificium à Christo institutum est representatiuum eius passionis, & mortis, iuxta illud: Haec quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis. Ad consecrationem vnius tantum speciei non representatur Christi mors de facto. Non enim representat corpus exangue, tamen cum sanguine non representat. Et licet solum corpus representet sanguine non representat, non inde fit representare separationem corporis à sanguine, siquidem eam representationem habere posset, tamen corpus Christi à sanguine separatum non esset. Requiritur ergo ad hanc representationem vtriusque speciei consecratio, ex eo quod enim quod corpus separatim à sanguine consecratur, ea consecratione separata, separatio corporis à sanguine denotatur, quae separatio vnius tantum speciei consecratione abundè significata non erit.

Dices potuisse Christum Dominum sub vna tantum specie consecrari, sed ea consecratio verum esset sacrificium suae passionis institui. At spectata rerum natura, non apud quidem esse institutum, vt optime probat Valq. disput. 223. cap. 3. & 4. siquidem ea consecratio ex se, & seclusa Christi institutione nullam convenientiam, & aptitudinem haberet ad significandum corpus à sanguine separatum fuisse, sed totam significationem ex Christi voluntate acciperet. Non est autem credendum de facto sic fuisse institutum, siquidem consecrationem vtriusque speciei instituit, qua aptissime corpus à sanguine fuisse separatum significatur, vt supra probatum est. Praeterea si in qualibet specie seorsim sumpta Christus vellet de facto mortem eius representari, non vnicum, sed duplex sacrificium Eucharistiae esset. Nam vnitatis sacrificij Eucharistiae non ex re representata, & oblata, sed ex representatione, & oblatione desumenda est, siquidem in representatione, & oblatione ratio sacrificij inueniuntur. At esset duplex representatio, & oblatio & vna ab alia distincta. Ergo esset duplex sacrificium integrum,

grum, & completum, quod est absurdum, & contra Trident. *sess. 22. cap. 1. & seqq.* Ad secundum admiro consecrationem panis, & vini verum esse sacrificium, quia sub speciebus panis & vini, aeterno Patri eius Filius offeritur sed non utrumque, sed mysticè mactatus, & immolatus. Cum autem vnus tantum speciei consecratione non significetur mactatus, & immolatus, sed ad hanc significationem necessariò vtriusque speciei ut consecratio concurrere debet, ea de causa in vnus tantum speciei consecratione sacrificij essentia non consistit.

8. Hinc primo inferitur iure diuino statutum esse consecrationem sub vtraque specie esse faciendam. Quia iure diuino statutum est consecrationem Eucharistiae sic fieri, vt ea consecratione sacrificium commemoratiuum passionis Christi Domini offeratur, sicuti definitur Trident. *sess. 22. cap. 1. & 2.* At ex dictis constat sola consecratione vnus speciei memoriam passionis eius non recoli sed necessariò vtriusque consecrationem concurrere debere. Ergo iure diuino vtriusque consecratio est statuta. Præterea Trident. *sess. 22. cap. 1. & 2.* expressè affirmat Christum Dominum vtriusque speciei consecrationem Apóstolis, eorumque successoribus præcepisse illis verbis Lucae 22. Hoc facite in meam commemorationem. Neque valet dicere Christum Dominum præcepisse vtriusque speciei consecrationem, sed non simul tamen. Quia præcipit consecrationem, sicuti ipse fecit, at ipse simul vtramque speciem consecrauit: ergo vtriusque consecrationem simul tamen præcepit. Et licet Lucas post consecrationem panis ante calicis consecrationem referat Christum dixisse illa verba, Hoc facite in meam commemorationem, non inde inferri potest solius panis consecrationem fieri posse. Tum quia ipse Lucas indicat post consecrationem calicis id ipsum præcepisse illis verbis: *Similiter, & calicem*, aduerbium enim *similiter* refert subsequenti facta esse sicut & præcedentia. Tum quia Paul. 1. Corinth. 11. post cuiuslibet speciei consecrationem protulit Christum præcepisse id ipsum fieri in sui memoriam. Ergo vtriusque consecratio à Christo præcepta est omnibus sacerdotibus. Ergo nullum est fundamentum asserendi consecrationem vnus speciei sine alia fieri posse. Præterea non constat iure diuino singulis sacerdotibus præceptam esse vilius speciei consecrationem, tamen ordinis sacerdotali præcepta fuerit. Ergo vt præceptum illud Lucae 22. à Trident. declaratum consecrandi vtramque speciem omnes, & singulos sacerdotes attingat, intelligendum est vniu quo consecrare, & sacrificare velint. Tenentur ergo ex obligatione iuris diuini vnus speciei consecratione facta, aliam simul consecrare, Et ita sustinet D. Thom. 3. p. *quest. 74. art. 1. & quest. 80. art. 12. ad 3. & ibi Caietan. quest. 1. Syluest. Eucharistia 1. quest. 5. Dominic. Sotus in 4. dist. 9. q. 1. art. 2. in fine Suar. disp. 43. sect. 3. Valq. disp. 223. cap. 3. & alij apud ipsos.*

9. Secundò inferitur longe probabilius esse Pontificem dispensare non posse: vt in vna tantum specie consecratio fiat, quia dispensare non potest, vt hoc sacramentum consiciatur, absque eo quod sacrificiū offeratur. At essentia sacrificij Eucharistij est vtriusque speciei consecratio, vt probatum est. Ergo non potest dispensare, vt consecratio sub vna tantum specie fiat. Sic ex communi sententia tradit Suar. *disp. 43. sect. 4. specialiter conclus. 3. Valq. dicta. disp. 223. c. 3. num. 20. Regid. quest. 83. art. 1. Aub. 5. in fine, num. 102.* Superest satisfacere argumentis *num. 5.* adductis, quibus probatur posse Pontificem dispensare. vt in vna tantum specie consecratio fiat. Ad primam ex probatione nostræ sententiæ, constat vnus speciei consecratione sacrificium erentum Christi non representari. Ad secundam admitto Pontifici concessam esse potestatem in sacramentorum administratione mutandi, & alterandi prout sibi visum fuerit expedire, salua illorum substantia, nego tamen ad Eucharistia substantiam non pertinere vtriusque speciei consecrationem, cum Eucharistia sacramentum perfectum non sit, in vna tantum specie, sed necessariò vtramque postulet. Ad tertium concedo quemlibet sacerdotem consecrantem principaliter obligatum esse consecratum consumere. Secus vero qui accessorie solum, & ob aliquam sacramentum significationem consecrant, qualiter contingit in nouiter ordinatis: hi enim oblatum consumere non tenentur, cum ad perfectionem sacrificij vnus sacerdotis consumptio sufficiat. Ad quartum admitto eo casu vnicam speciem Christum consecrasse, quia ad sui manifestationem, & discipulorum solatium ea solum sufficiebat, sed inde inferri non debet vnam speciem absque alia consecrari posse, cum sit diuinum præceptum de vtriusque speciei consecratione. Ad quintum nego vnaquam Pontificem dispensasse, neque credendum est Volaterrano, & Onuphrio, tum quia illius dispensationis nec vestigia adiunt. Tum quia Volaterr. non dicit Innocent. dispensasse, vt panis consecratio fieret absque calicis consecratione, sed dispensasse, vt

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars IV.

calix sine vino consecraretur, quod absurdum est, cum non possit Pontifex sacramentorum materiis mutare. Tum quia non apparet occasio, & legitima causa, ob quam hæc dispensatio concessa fuerit, cum nulla prouincia cognoscatur, in qua vinum consecrari non possit. Non enim Christus Dominus sacramentum sui corporis, & sanguinis institueret pro tota Ecclesia, sciens aliquam suæ Ecclesiæ partem eo frui non posse. Quinimo neque excogitari potest ratio honestans dispensationem. Nam cum hoc sacramentum non sit necessitatis, sed vtilitatis, maior vtilitas, & convenientia cernitur, vt ritus sacrificandi integer, & immutatus in Ecclesia perseueret, quam vt excusetur detrimentum quod vni, vel alteri prouincia prouenire potest ex earentia sacrificij dimidiati, & imperfecti. Ad sextum negamus obligationem consecrandi sub vtraque specie ex humano iure prouenire, ex diuino namque prouenit, vt probatum est. Quo posito vt probabilius affirmamus Pontificem dispensare non posse, & ad probationem dicimus in votis, iuramentis, matrimonioque raro dispensare, remittendo nomine ipsius Dei obligationem, qua remissione facta nec votum, nec iuramentum, neque matrimonium ratum persistit, ac proinde non proprie in iure diuino dispensat. Ius enim diuinum, quod nequaquam à Pontifice tolli potest, est quod perseuerante voto, iuramento, & matrimonio raro obligatio nascatur: Quod vero votum, iuramentum, & matrimonium ratum non dissoluatur causa rationabili intercedente, & à legitimo ministro, non est iuris diuini, potius enim ex diuino iure habetur horum dissolutorum potestatem Pontifici commissam esse. Idem dicendum est de residentia parochorum, ex iure diuino obligationem esse, ne parochus absque legitima causa absit. At causa legitima intercedente conforme est iuri diuino abesse posse. 11. Aduertunt tamen & bene plures Doctores, præcipue Suar. *dicta disp. 43. sect. 4. conclus. 1. Azor. 1. lib. 10. cap. 19. quest. 3. Laymann. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. in principio*, sæpe contingere posse, quod sub vna tantum specie consecratio fiat ob impotentiam physicam, vel moralem alteram consecrandi: Vt contingit si consecrata hostia reperias aquam loco vini appositam esse, neque inuenias vinum, quod consecrare possis, vel non inuenias absque magno scandalo, aut sine manifesto vitæ periculo. Quia eo casu dici non potest sub vna tantum specie voluisse consecrare, sed vnus tantum speciei consecrationem permisisse. Aliud enim est sacrificium imperfectum facere, quod ob nullam causam licet, vt bene Suar. *dicta sect. 4. in fine*: aliud imperfectum permittere, quod ex rationabili causa honestari potest.

PUNCTVM III.

De sacrificio, quod Christus in vltima Cæna, & in ara Crucis obtulit, & horum cum sacrificio Missæ comparatione.

1. In ara Crucis Christus Dominus se in sacrificium obtulit.
2. Deinde in vltima Cæna, cum Eucharistiam instituit.
3. Explicantur qualiter sacrificium Missæ cum prædictis conueniat, vel ab eis differat.

1. **C**onstat ex Trident. *sess. 22. cap. 1. & 2.* Christum Dominum in ara crucis se in sacrificium Patri æterno obtulisse, quia se occidendum obtulit ex intentione recognoscendi Patrem, vt supremum Dominum, vitæque & mortis authorem. Etenim cum Christus Dominus à Patre æterno fuerit sacerdos constitutus, vt propitiatio esset pro nostris, & totius mundi peccatis, in eorum satisfactionem se ipsum liberè obtulit occidendum: in qua oblatione vt pote libera sacrificium cruentum constitutum est. Neque inde sit Martyres cum seipfos tyrannis occidendos tradunt sacrificium sui obtulisse, quia ipsi non sunt sacerdotes à Deo constituti, vt propriam vitam in sacrificium exponant, neque habent vitam in sua potestate proxima, sed tantum remotam, quatenus se liberè tyrannis offerunt, non tamen iam oblata, & tormentis affecti possunt suam vitam conseruare, sicuti potuit Christus, qui potestatem habebat ponendi animam suam, & iterum sumendi illam quolibet dolore, & tormento affectus, quod ad verum sui ipsius sacrificium necessariò requiritur.

2. Deinde ex eodem concilio Trident. *sess. 22. cap. 1.* certum est Christum Dominum in vltima Cæna cum sacramentum Eucharistia consecrat, sacrificium sui obtulisse. Nam cum fuerit sacerdos à Patre constitutus secundum ordinem Melchisedech. *Psalm. 109. & ad Hebr. 7.* debebat in sacrificandi ratione cum Melchisedech conuenire. At nisi dicamus sacrificium obtulisse, cum de facto panem, & vinum consecrauit, & sub speciebus panis, & vini se Patri æterno

H 3 obtulit,